USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobců: **a) O. B.**, **b) nezl. G. O.**, zastoupen zákonnnou zástupkyní ad a), oba právně zastoupeni Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem, se sídlem Ječná 548/7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2009, č. j. OAM - 402/VL - 18 - 08 - 2009, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobců ad a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 4. 2011, č. j. 64 Az 37/2009 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně ad a) brojí včasnou kasační stížností jménem svým a svého nezletilého syna – žalobce ad b) proti shora označenému rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2009, č. j. OAM - 402/VL - 18 - 08 - 2009, o zamítnutí žádosti žalobců ad a) a ad b) o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

Krajský soud v Ostravě po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozhodnutí postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí žalobkyně ad a) /dále též „stěžovatelka“/ výslovně důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“).

Nutno uvést, že jako důvod žádosti ze dne 15. 6. 2009 o udělení mezinárodní ochrany, kterou stěžovatelka podala jménem svým a svého nezletilého syna narozeného X, uvedla rodinné problémy s vlastním otcem, který ji nutil ke sňatku s mnohem starším mužem, což odmítala. S matkou se proto dohodla, že odjede do zahraničí, což učinila v roce 2005. Legálně pracovala v České republice, ale zaměstnavatel jí opomněl prodloužit vízum, proto se v roce 2007 vrátila do Mongolska, aby si tam zajistila nové doklady a následně opět přicestovala do ČR. Pracovní vízum se pokoušela změnit na vízum za účelem podnikání, jež jí nebylo uděleno, neboť žádost podala opožděně. Stěžovatelce bylo uděleno správní vyhoštění na dobu tří měsíců, a protože byla v této situaci bezradná, tak se rozhodla požádat o udělení mezinárodní ochrany. Při pohovoru, který byl se stěžovatelkou proveden 18. 6. 2009, uvedla totožné důvody, pro něž žádá o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Stěžovatelka uvedla rodinné problémy s vlastním otcem, s nímž si nerozuměla a jenž bezdůvodně napadal ji i její matku a sourozence, a který ji nutil ke sňatku s mnohem starším mužem. S matkou se proto dohodla, že odjede do zahraničí, což učinila v říjnu roku 2005. Legálně pracovala v České republice, ale zaměstnavatel jí opomněl prodloužit vízum, proto se 30. 3. 2007 vrátila do Mongolska, aby si tam zajistila nové doklady a následně opět přicestovala do ČR 8. 8. 2007. Prokázala se pracovním vízem platným do 31. 3. 2008, které si prodloužila do 31. 3. 2009. V ČR se jí narodilo dítě - žalobce ad b), které má mongolské státní občanství, ale jeho otec je státní příslušník ČR, o němž ví pouze to, že se jmenuje H., narodil se v roce 1980 a žije někde v Praze. Pracovní vízum se stěžovatelce nepodařilo změnit na vízum za účelem podnikání, nebylo jí uděleno, neboť žádost podala opožděně. Na území ČR v té době pobývala bez platných dokladů a bylo jí uděleno správní vyhoštění na dobu tří měsíců. Jelikož platnost víza skončila, nebyly jí vypláceny přídavky na dítě, nebyla schopná platit nájem, a proto se rozhodla vyřešit vzniklou situaci žádostí o mezinárodní ochranu. V ČR chce legalizovat svůj pobyt a chce tady žít i nadále společně se svým dítětem a pracovat. Do země původu - Mongolska se navrátit nechce kvůli obavám z jednání svého otce, v zemi původu jiné problémy neměla.

V kasační stížnosti pak stěžovatelka s odkazem na obsah odůvodnění napadeného rozsudku napadá tento rozsudek v rozsahu výroku o zamítnutí žaloby z důvodů podávaných v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a je s nimi v rozporu, a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost rozsudku z důvodů, že se krajský soud nevypořádal se žalobními body a nebylo reagováno na námitku pronásledování ze strany otce stěžovatelky. Uvádí dále, že soud vůbec nereagoval na námitku zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, kterou žalovaný správní orgán aplikoval příliš extenzivně, a rozhodl, že žalobkyně ad a) neuvádí žádné skutečnosti svědčící o tom, že může mít nárok na azyl nebo doplňkovou ochranu. Má za to, že posouzení důvodů žalobkyně ad a) mělo být rozhodnuto ve standardním řízení, protože domácí násilí ze strany otce může představovat pronásledování z důvodů pohlaví stěžovatelky, popř. z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Navíc žalobkyně ad a) uvedla, že otce jejího nezletilého dítěte - žalobce ad b) je český občan, a toto tvrzení, jakkoli se následně ukázalo, že neodpovídá biologické realitě, představovalo samo o sobě skutečnost nasvědčující hrozbě vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

Pokud by totiž dítě bylo nuceno vycestovat do Mongolska dříve, než bude vyjasněna otázka otcovství, představovalo by to vážný zásah do práv tohoto dítěte přiznaných mu Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvou o právech dítěte. Stěžovatelka dále namítá nesoulad se zásadami právního státu spočívající v tom, že o žádosti nezletilého - žalobce ad b) bylo rozhodnuto správním orgánem i soudem tak, že se vyjadřují pouze k situaci matky - žalobkyně ad a) a vůbec se nevyjádřili k situaci nezletilého žalobce ad b). Vzhledem k tomu, že situace nezletilého žalobce ad b) může být odlišná od situace jeho matky - žalobkyně ad a), měl se podle mínění stěžovatelky správní orgán i soud zabývat zmíněným zvlášť. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný správní orgán popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a stejně tak i napadený rozsudek krajského soudu, byly podle jeho názoru vydány v souladu se zákony. Žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany, na výpovědi učiněné během správního řízení a na vydané rozhodnutí. Žádost o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by v zemi původu - v Mongolsku mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by jí hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14b citovaného zákona, rovněž nebyly shledány důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. K námitce, že o situaci žalobce ad b) - nezletilého syna žalobkyně ad a) nebylo rozhodnuto samostatně, uvedl žalovaný, že nebyly shledány důvody a žádné skutečnosti bránící tomu, aby žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná jménem obou žalobců byla projednána ve společném řízení. Azylový příběh nezletilého žalobce se odvíjí od azylového příběhu jeho matky. Námitka samostatného řízení byla uplatněna stěžovatelkou až v kasační stížnosti. Žalovaný správní orgán dále uvedl v závěru vyjádření, že institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na území České republiky a nelze jej tedy využít jako „náhradní řešení“ v případech, kdy cizinec nesplňuje podmínky pro získání některé z forem pobytu na území ČR ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Na základě výše uvedeného žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná, a to s výjimkou té části, jak bude dále uvedeno.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že v té části, kde stěžovatelka argumentuje kasačními důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. - nesprávné posouzení právní otázky při vyhodnocování jejích azylových důvodů, lze uvést následující: touto otázkou se Nejvyšší správní soud vnitřně jednotně a nerozporně zabýval v řadě svých předchozích rozsudků. Pro příklad lze uvést rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 293/2005, sp. zn. 4 Azs 15/2005 nebo sp. zn. 2 Azs 147/2004. Ke kasačním důvodům podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud uvádí, že vadu řízení před správním orgánem lze shledávat, pokud skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, nemá oporu ve spisech nebo je se spisy v rozporu, popřípadě byly při jejím zjišťování porušeny procesní předpisy. Skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Takové vady řízení však nebyly zjištěny. Námitka stěžovatelky, že se krajský soud nevypořádal s námitkami uvedenými v žalobě, a nezaujal žádné stanovisko k námitce týkající se pronásledování ze strany otce žalobkyně ad a), jež by mohlo být pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině či z důvodu pohlaví, popř. znamenat nelidské či ponižující jednání, nebyla shledána důvodnou. Postup krajského soudu tak nebyl v rozporu se zákonem a nedošlo k naplnění důvodů kasační stížnosti uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

K námitce stěžovatelky, že správní orgán měl její osobní situaci podřadit důvodům obsaženým v ust. § 12 zákona o azylu a nikoliv ustanovení § 16 zákona o azylu, odkazuje Nejvyšší správní soud na právní názor vyslovený v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikován jako č. 244/2004 Sbírky rozhodnutí NSS.

Obava z jednání ze strany soukromých osob není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. V tomto směru soud odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Azs 22/2004.

Rovněž tak snaha legalizovat pobyt na území České republiky není zákonným důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V tomto směru soud odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44.

K námitce, že mělo být přihlédnuto k tvrzené skutečnosti, že pokud by nezletilé dítě bylo nuceno vycestovat do Mongolska dříve, než bude vyjasněna otázka otcovství, představovalo by to vážný zásah do práv tohoto dítěte přiznaných mu Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvou o právech dítěte, Nejvyšší správní soud uvádí, že tato námitka je irelevantní. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 2. 2001, č. j. 28 Az 38/2010 - 43, bylo zjištěno, že uvedeným rozsudkem byla zamítnuta žaloba otce nezletilého - žalobce ad b). Sama stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že její tvrzení, že otcem jejího nezletilého dítěte je neznámý český občan, neodpovídá biologické realitě.

Námitkou, že o situaci žalobce ad b) - nezletilého syna žalobkyně ad a) nebylo rozhodnuto samostatně, se Nejvyšší správní soud ve smyslu platné právní úpravy podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nezabýval, neboť tato námitka byla uplatněna až v kasační stížnosti, nikoliv v řízení před soudem, jehož rozhodnutí je přezkoumáváno.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že posouzení dané právní otázky krajským soudem se naprosto nevymklo z obvyklé a ustálené rozhodovací praxe, když tatáž otázka již byla totožně posouzena a rozhodnuta opakovaně dříve. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatele z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházel a jakými právními úvahami se při rozhodování řídil.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o nákladech řízení má odůvodnění v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. /za použití § 120 s. ř. s./, podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu